

Dosarul nr. 3r-55/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: I.Țurcan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: I. Cimpoi, A. Danilov, I. Secrieru)

DECIZIE

6 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Oleg Sternioală
Victor Burduh
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Bursa de Imobil IVC”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” împotriva Primăriei municipiului Chișinău, intervenient accesoriu Întreprinderea cu Capital Străin „Restart Business” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la anularea actelor administrative,

la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „Restart Business” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la obligarea de a nu crea impedimente în exercitarea dreptului de proprietate asupra bunului imobil,

la cererea de chemare în judecată depusă de către Eduard Mîndru împotriva Primăriei municipiului Chișinău, intervenient accesoriu Întreprinderea cu Capital Străin „Restart Business” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la anularea actelor administrative,

la cererea de chemare în judecată depusă de către Tudor Todiraș împotriva Primăriei municipiului Chișinău, intervenient accesoriu Întreprinderea cu Capital Străin „Restart Business” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la anularea actelor administrative și

la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Bursa de Imobil IVC” împotriva Primăriei municipiului Chișinău, intervenienți accesorii Întreprinderea cu Capital Străin „Restart Business” Societate cu Răspundere Limitată și Inspekția de Stat în Construcții cu privire la anularea actelor administrative,

împotriva încheierii din 29 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea Societății cu Răspundere Limitată „Bursa de Imobil IVC” cu privire la repunerea apelului în termen și a fost restituit apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Bursa de Imobil IVC”,

c o n s t a t ă:

La 16 aprilie 2013, SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău, prin care a solicitat anularea certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 722i/12 din 20 decembrie 2012 eliberată beneficiarului ÎCS „Restart Business” SRL de către Primăria mun. Chișinău.

La 30 mai 2013, SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău, intervenient accesoriu ÎCS „Restart Business” SRL, prin care a solicitat anularea autorizației de construire nr. 49-c din 18 aprilie 2012 eliberată beneficiarului ÎCS „Restart Business” SRL de către Primăria mun. Chișinău.

La 8 august 2013, SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎCS „Restart Business” SRL, prin care a solicitat obligarea de a nu crea impedimente în exercitarea dreptului de proprietate asupra bunului imobil amplasat în mun. Chișinău, str. Bucuriei 12 A, prin demontarea macaralei de construcții utilizată în construcții care creează pericole vecinilor.

La 21 august 2013, SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău, intervenient accesoriu ÎCS „Restart Business” SRL, prin care a solicitat modificarea datelor din certificatul de urbanism pentru proiectare, autorizația de construire și din documentele care derivă acestea.

La 9 martie 2015, SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău, prin care a solicitat anularea procesului – verbal de recepție finală nr. 527 din 18 septembrie 2014 a bunului imobil situat în mun. Chișinău, str. Bucuriei 10.

La 21 mai 2013, Eduard Mîndru a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău, intervenient accesoriu ÎCS „Restart Business” SRL, prin care a solicitat anularea certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 722i/12 din 20 decembrie 2012 eliberată beneficiarului ÎCS „Restart Business” SRL de către Primăria mun. Chișinău.

La 25 iunie 2013, Eduard Mîndru a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău, intervenient accesoriu ÎCS „Restart Business” SRL, prin care a solicitat anularea autorizației de construire nr. 49-c din 18 aprilie 2012 eliberată beneficiarului ÎCS „Restart Business” SRL de către Primăria mun. Chișinău.

La 11 martie 2015, Eduard Mîndru a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău, prin care a solicitat anularea procesului – verbal de recepție finală nr. 527 din 18 septembrie 2014 a bunului imobil situat în mun. Chișinău, str. Bucuriei 10.

La 24 iunie 2013, Tudor Todiraș a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău, intervenient accesoriu ÎCS „Restart Business” SRL, prin care a solicitat anularea certificatului de urbanism pentru proiectare nr.

722i/12 din 20 decembrie 2012 eliberată beneficiarului ÎCS „Restart Business” SRL de către Primăria mun. Chișinău.

La 25 iunie 2013, Tudor Todiraș a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău, intervenient accesoriu ÎCS „Restart Business” SRL, prin care a solicitat anularea autorizației de construire nr. 49-c din 18 aprilie 2012 eliberată beneficiarului ÎCS „Restart Business” SRL de către Primăria mun. Chișinău.

La 20 martie 2015, Tudor Todiraș a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău, prin care a solicitat anularea procesului – verbal de recepție finală nr. 527 din 18 septembrie 2014 a bunului imobil situat în mun. Chișinău, str. Bucuriei 10.

La 25 octombrie 2013, SRL „Bursa de Imobil IVC” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău, intervenienți accesorii ÎCS „Restart Business” SRL și Inspekția de Stat în Construcții, prin care a solicitat anularea autorizației de construire nr. 49-c din 18 aprilie 2012 eliberată beneficiarului ÎCS „Restart Business” SRL de către Primăria mun. Chișinău.

La 16 decembrie 2013, SRL „Bursa de Imobil IVC” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău, prin care a solicitat anularea certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 722i/12 din 20 decembrie 2012 eliberat beneficiarului ÎCS „Restart Business” SRL de către Primăria mun. Chișinău.

La 16 martie 2015, SRL „Bursa de Imobil IVC” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău, prin care a solicitat anularea procesului – verbal de recepție finală nr. 527 din 18 septembrie 2014 a bunului imobil situat în mun. Chișinău, str. Bucuriei 10.

Prin încheierea din 24 septembrie 2015 a Judecătorei Centru, mun. Chișinău, au fost conexe într-un singur proces cauzele menționate supra.

Prin încheierea din 13 martie 2015 a Judecătorei Centru, mun. Chișinău a fost respinsă ca neîntemeiată cererea depusă de către Eduard Mîndru cu privire la aplicarea măsurilor de asigurarea a acțiunii, prin aplicarea sechestrului asupra bunului imobil din str. Bucuriei 10, mun. Chișinău.

Prin decizia din 23 iunie 2015 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis recursul declarat de către Eduard Mîndru, a fost casată încheierea din 13 martie 2015 a Judecătorei Centru, mun. Chișinău și restituită cauza spre rejudecare în prima instanță.

Prin încheierea din 27 iunie 2017 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea lui Eduard Mîndru privind explicarea deciziei din 23 iunie 2015 a Curții de Apel Chișinău.

Prin decizia din 22 noiembrie 2017 a Curții Supreme de Justiție a fost respins recursul declarat de către Eduard Mîndru și a fost menținută încheierea din 27 iunie 2017 a Curții de Apel Chișinău. (f.d. 218-222, vol.XII)

Prin hotărârea din 21 decembrie 2016 a Judecătorei Centru, mun. Chișinău, cererea de chemare în judecată depusă de SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” împotriva Primăriei mun. Chișinău, intervenient accesoriu ÎCS „Restart Business” SRL cu privire la anularea actelor administrative, cererea de chemare în

judecată depusă de SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” împotriva ÎCS „Restart Business” SRL cu privire la obligarea de a nu crea impedimente în exercitarea dreptului de proprietate asupra bunului imobil, cererea de chemare în judecată depusă de către Eduard Mîndru împotriva Primăriei mun. Chişinău, intervenient accesoriu ÎCS „Restart Business” SRL cu privire la anularea actelor administrative, cererea de chemare în judecată depusă de către Tudor Todiraş împotriva Primăriei mun. Chişinău, intervenient accesoriu ÎCS „Restart Business” SRL cu privire la anularea actelor administrative şi cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Bursa de Imobil IVC” împotriva Primăriei mun. Chişinău cu privire la anularea actelor administrative, au fost respinse ca neîntemeiate. (f.d. 139-156, vol.XII)

La 19 ianuarie 2017, Eduard Lungu a declarat apel împotriva hotărârii din 21 decembrie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chişinău. (f.d. 131, vol.XII)

La 20 ianuarie 2017, Tudor Todiraş a declarat apel împotriva hotărârii din 21 decembrie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chişinău. (f.d. 137, vol.XII)

La 21 ianuarie 2017, a fost întocmită integral hotărârea din 21 decembrie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chişinău. (f.d. 139-156, vol.XII)

La 30 octombrie 2017, SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” a declarat apel împotriva hotărârii din 21 decembrie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chişinău. (f.d. 201, vol.XII)

La 26 februarie 2018, SRL „Bursa de Imobil IVC” a declarat apel împotriva hotărârii din 21 decembrie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chişinău. (f.d. 9-13, vol.XIII)

Totodată, SRL „Bursa de Imobil IVC” a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului.

Prin încheierea din 29 ianuarie 2019 a Curţii de Apel Chişinău, a fost respinsă cererea SRL „Bursa de Imobil IVC” cu privire repunerea în termen a apelului şi a fost restituit apelul declarat de SRL „Bursa de Imobil IVC” împotriva hotărârii din 21 decembrie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chişinău. (f.d. 127-131, vol.XIII)

La 8 februarie 2019, SRL „Bursa de Imobil IVC” a declarat recurs împotriva încheierii din 29 ianuarie 2019 a Curţii de Apel Chişinău.

În motivarea recursului a indicat că la adoptarea încheierii de către instanţa de apel, au fost încălcate şi aplicate eronat normele de drept material şi procedural, iar ca urmare concluziile instanţei de apel expuse în încheiere, sunt neargumentate.

A susţinut că nu a cunoscut despre faptul că la 21 decembrie 2016, Judecătoria Centru, mun. Chişinău a emis hotărârea în respectiva cauză civilă, deoarece nu a recepţionat nicio citaţie în acest sens, mai mult că dosarul se afla la Curtea de Apel Chişinău pentru examinarea cererii de explicare a deciziei.

Ca urmare, la 26 februarie 2018, în termenul prevăzut de lege, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanţe, concomitent solicitând în temeiul art. 116 Cod de procedură civilă, repunerea în termen a cererii de apel.

Astfel, recurenta a considerat că apelul a fost declarat în termen.

SRL „Bursa de Imobil IVC” a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii contestate cu emiterea unei decizii prin care să fie repusă societatea în termenul de declarare a apelului.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 29 ianuarie 2019. Astfel, recursul declarat la 8 februarie 2019, este în termen.

Examinând recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

La caz, se constată că prin încheierea din 29 ianuarie 2019, Curtea de Apel Chișinău a dispus respingerea cererii de repunere în termen și restituirea cererii de apel a SRL „Bursa de Imobil IVC”, ca fiind depusă în afara termenului legal, întemeindu-și concluziile pe dispozițiile art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, care statuează că instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen (f.d. 127-131).

Instanța de recurs reține că concluziile instanței de apel cu privire la depunerea apelului de SRL „Bursa de Imobil IVC”, în afara termenului legal și refuzul repunerii în termen a apelului sunt justificate.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 236 alin. (5) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de judecată va întocmi hotărârea integrală dacă participanții la proces, în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, depun cerere de apel.

După cum denotă actele dosarului, dispozitivul hotărârii Judecătoriai Chișinău, sediul Centru a fost pronunțat la 21 decembrie 2016. (f.d. 126, vol.XII).

Cu toate acestea, SRL „Bursa de Imobil IVC” a depus cererea de apel împotriva hotărârii primei instanțe numai la 26 februarie 2018, respectiv cu încălcarea termenului prevăzut de art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă și concomitent a solicitat repunerea în termen (f.d. 9-13, vol.XIII).

Or, în interpretarea corectă a prevederilor art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă este de înțeles că termenul de declarare a apelului curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Prin urmare, legislația nu prevede alte excepții privitor la termenul de declarare a apelului.

În această ordine de idei, instanța de recurs apreciază critic afirmațiile recurentului cu referire la faptul că nu a cunoscut despre faptul că la 21 decembrie 2016, Judecătoria Centru, mun. Chișinău a emis hotărârea în respectiva cauză civilă și că nu a recepționat nicio citație în acest sens, mai mult că dosarul se afla la Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea cererii de explicare a deciziei.

Din materialele cauzei mai rezultă că prima instanță a întreprins măsuri necesare pentru înștiințarea legală a SRL „Bursa de Imobil IVC” despre locul, data

și ora examinării cauzei, fapt ce se confirmă prin semnăturile acestuia pe avizele de recepție din 28 ianuarie 2013, 18 februarie 2014, 4 noiembrie 2014, 26 noiembrie 2014 și 12 mai 2016 (f.d. 50, 67, 111, 117, vol. XI, f.d. 89, vol. XII) și pe recipisa pentru examinarea cauzei pentru 14 septembrie 2016 (f.d. 60, vol. XII), totodată a fost prezent la ședința de judecată din 9 septembrie 2016 (f.d. 64, vol. XII), iar pe parcursul examinării cauzei a depus cereri de amânare a ședințelor de judecată. (f.d. 51, 70 și 113 vol. XI)

De asemenea, având la bază procesul-verbal al ședinței de judecată din 21 decembrie 2016 se constată că reprezentantul SRL „Bursa de Imobil IVC” nu a fost prezent în cadrul ședinței respective, însă a fost înștiințat despre ședințele de judecată anterioare. (f. d. 125 vol. XII)

La fel, instanța de recurs constată că în adresa SRL „Bursa de Imobil IVC” a fost expediată copia dispozitivului hotărârii din 21 decembrie 2016 la aceeași dată. (f.d. 129, vol. XII)

În atare circumstanțe, se conchide că SRL „Bursa de Imobil IVC” a cunoscut cu certitudine despre litigiul în cauză, și urma să țină cont de prevederile art. 56 alin. (3) Cod de procedură civilă, fiind obligat să se folosească cu bună-credință de drepturile sale procedurale și să se informeze despre mersul examinării cauzei.

În conformitate cu art. 100 alin. (3) Cod de procedură civilă, în cazul amânării judecării cauzei, nu este necesară citarea participanților la proces prezenți la ședință. Participanții la proces care au fost citați și nu au participat la ședința de judecată la care a fost amânată judecarea cauzei vor putea invoca lipsa citării ulterioare numai în cazul în care vor demonstra că au fost în imposibilitatea de a cunoaște data judecării cauzei

Or, rezultând din prevederile art. 102 alin. (4¹) Cod de procedură civilă, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de menționat și faptul că SRL „Bursa de Imobil IVC”, în calitate de reclamant, având la cunoștință despre existența prezentului litigiu și examinarea lui, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO, de a proteja drepturile sale de acces la instanță (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), fapt, însă, ignorat de aceasta, ce a generat omiterea termenului prescris la depunerea apelului.

Pe cale de consecință, este justificată soluția instanței de apel cu privire la respingerea cererii de repunere în termenul de declarare a apelului și restituirea cererii de apel, or, susținerea recurentei SRL „Bursa de Imobil IVC” că nu a cunoscut despre hotărârea adoptată la 21 decembrie 2016 și nici nu a fost citat legal pentru ședința de judecată, nu constituie motiv întemeiat și justificativ a omiterii termenului și este lipsit de o bază legală.

Iar, potrivit jurisprudenței CEDO, cu valoare de principiu (cauza Ghirea contra Moldovei, Hotărârea CEDO din 26 iunie 2012), recurentul avea obligația de a urmări desfășurarea procesului în care este implicată ca parte.

În această ordine de idei sunt lipsite de sens și alte critice aduse în susținerea cererii de recurs, or, cele constatate indică direct la abuzul SRL „Bursa de Imobil

IVC” în drepturile sale procedurale și eschivarea de la îndeplinirea actelor de procedură, în măsura stabilită de normele de drept procedural.

Respectiv, prin depunerea apelului la 26 februarie 2018, recurenta și-a exercitat dreptul său cu încălcarea termenului legal, care de natură atrage decăderea dreptului de a exercita calea de atac a apelului și justifică în speță, admiterea excepției tardivității apelului și în consecință, atrage restituirea acestuia ca fiind depus cu omiterea termenului de prescripție.

În acest context, instanța de recurs consideră că la caz soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod principiul securității raporturilor juridice.

În hotărârea CEDO pronunțată în cauza Ponomaryov vs Ucraina (03 aprilie 2008), Curtea Europeană a notat că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

De altfel, reglementări similare au fost statuate de către Înalta Curte și în cauzele Ceachir vs Moldova, Popov vs Moldova și Melnic vs Moldova, în care s-a menționat că, prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către părți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat dreptul la un proces echitabil.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de respinge recursul și de a menține încheierea din 29 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Bursa de Imobil IVC”.

Se menține încheierea din 29 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” împotriva Primăriei municipiului Chișinău, intervenient accesoriu Întreprinderea cu Capital Străin „Restart Business” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la anularea actelor administrative, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „Restart Business” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la obligarea de a nu crea impedimente

în exercitarea dreptului de proprietate asupra bunului imobil, la cererea de chemare în judecată depusă de către Eduard Mîndru împotriva Primăriei municipiului Chişinău, intervenient accesoriu Întreprinderea cu Capital Străin „Restart Business” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la anularea actelor administrative, la cererea de chemare în judecată depusă de către Tudor Todiraş împotriva Primăriei municipiului Chişinău, intervenient accesoriu Întreprinderea cu Capital Străin „Restart Business” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la anularea actelor administrative şi la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Bursa de Imobil IVC” împotriva Primăriei municipiului Chişinău, intervenienţi accesorii Întreprinderea cu Capital Străin „Restart Business” Societate cu Răspundere Limitată şi Inspecţia de Stat în Construcţii cu privire la anularea actelor administrative.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Victor Burduh

Tamara Chişca-Doneva